

VVS-STANDPUNT FINANCIERING STUVO'S

Unaniem goedgekeurd en geupdate op de AV van 13 december 2007

1. PROBLEEMSTELLING¹

Niet alleen de hoogte van de sociale toelagen, maar ook het financieringsmechanisme voor studentenvoorzieningen was verschillend voor de sociale voorzieningen van de hogescholen (sovo's) en de universitaire studentenvoorzieningen. Ondertussen plant de overheid zelfs de invoering en stroomlijning van een nieuwe sport op de onderwijsladder, het hoger beroepsonderwijs, waarvoor zelfs helemaal geen sociale voorzieningen bestaan. Terwijl de regelgeving en werkvelden van studentenvoorzieningen geuniformiseerd werden voor hogeschool – en universiteitsvoorzieningen, is de verschillende financieringswijze een duidelijk anachronisme. Omdat het geld op was, werd er geen financieel luik ingeschreven in het decreet studiefinanciering en studentenvoorzieningen van 30 april 2004. Voor de financiële regeling vielen studentenvoorzieningen (stuvo's) dus nog steeds terug op de regelingen uit het hogescholendecreet van 1994 en het universiteitsdecreet van 1991. Sinds de invoering van flexibilisering is er echter een tijdelijke overgangsregeling van kracht.

Het hogescholendecreet bepaalt dat de studentenvoorzieningen vzw's worden gefinancierd dmv een vast bedrag per student. Dat basisbedrag (momenteel 168,86 euro) is hetzelfde voor alle sovo's en wordt jaarlijks geïndexeerd met de index van de consumptieprijzen.

Het universiteitsdecreet bepaalt een verschillend basisbedrag per instelling, een soort van forfait dat schaalverschillen corrigeert. Dat bedrag wordt jaarlijks geïndexeerd met voor de helft de index van de eenheidsloonkosten. De andere helft, de werkmiddelen volgen de index van de consumptieprijzen.

Helaas zijn beide indexatieregelingen veranderd in het programmadedcreet van 1994 waardoor de consumptieindex is vervangen door de gezondheidsindex waarbij deze ook nog eens wordt uitgehold tot 75% voor werkmiddelen. Die onrechtvaardige indexatieregeling geldt overigens voor alles wat gefinancierd wordt via het departement onderwijs.

De financierbaarheid is dezelfde als voor de onderwijsfinanciering van hogeschool- en universiteitsstudenten. Bissers zijn wel nog financierbaar, trissers niet meer. Een instelling en sovo krijgt voor studenten die 45 studiepunten of meer opnemen de volledige financiering. Voor studenten die tussen 30 en 45 studiepunten opnemen de helft en niets voor studenten die onder de 30 studiepunten blijven hangen.

De financiering gebeurt op basis van de officiële studententelling van de administratie hoger onderwijs per 1 februari van het voorgaande jaar.

De uitbetaling gebeurt maandelijks voor wat de universitaire voorzieningen betreft, en per kwartaal wat de sovo's van de hogescholen betreft.

Naast de typische opleidingen in de hogescholen en universiteiten plant de overheid ook de invoering van een nieuw onderwijsniveau, het hoger beroepsonderwijs. Dit tertiair onderwijs, dat zich qua niveau situeert tussen het secundair en het hoger onderwijs, zal worden aangeboden door de secundaire scholen (de voormalige zevende jaren en vierde graad), door de centra voor volwassenenonderwijs en door de hogescholen zelf. Momenteel zijn er zelfs helemaal geen sociale voorzieningen voor cursisten uit de CVO's, laat staan financiering.

Afgezien van de onderlinge verschillen is het huidige recente **probleem** verder dat sinds de invoering van de flexibilisering dit academiejaar de studententellingen niet meer gebeuren. Flexibilisering betekent dat er voor de instellingsfinanciering in de toekomst zal worden overgeschakeld op een telling op basis van studiepunten. Verder staat de hele financiering van instellingen momenteel ter discussie nav de voorbereidselen van het nieuwe financieringsdecreet dat op 1 januari 2008 ingang moet vinden. Het is dus belangrijk dat er ook wordt nagedacht over welk mechanisme voor de studentenvoorzieningen het best strookt met haar eigen doelstellingen en taken.

2. VOORSTEL FINANCIERINGSMECHANISME

Basisbedrag per student: De financieringsbasis van de hogeschoolsovo's dient te worden veralgemeend. Studentenvoorzieningen kunnen best worden gefinancierd op basis van een vast bedrag per student. De schaalcorrecties uit het bestaande universitaire systeem moeten in de toekomst worden opgevangen door een betere samenwerking tussen de studentenvoorzieningen binnen een regio. De hoogte van het vast basisbedrag moet liggen op wat het universitaire gemiddelde van de sociale toelagen zal zijn tegen het einde van de inhaaloperatie voor de sociale

¹ Wanneer het gaat om een historische beschrijving van de studentenvoorzieningen aan de hogescholen, gebruiken we de term sociale voorzieningen (sovo's), voor de universiteiten spreken we van studentenvoorzieningen (stuvo's). Sinds het decreet van 2004 is de term studentenvoorzieningen de officiële term geworden voor de sociale sector van zowel de hogescholen als de universiteiten.

toelagen van de hogeschoolstuvos. Gezien de verschillende indexeringsformule aan de universiteiten, zal dat bedrag hoger liggen dan wat er tot nu toe werd vooropgesteld!

Input/output: Het financieringssysteem voor studentenvoorzieningen moet gebaseerd zijn op het aantal ingeschreven studenten. De logica van outputfinanciering is weinig heilzaam voor studentenvoorzieningen. Aangezien studentenvoorzieningen slechts kunnen inspelen op de randvoorwaarden voor het studeren, is hun invloed op het onderwijsproces eerder marginaal. Studentenvoorzieningen kunnen dus niet afgerekend worden op wat de verantwoordelijkheid is van het onderwijsgebeuren dat zich binnen de instellingen afspeelt. Bovendien heeft ook een student die bist huisvesting en voeding nodig. Een bisser doet zelfs nog vaker beroep op sociale diensten en jobdiensten aangezien hij meestal geen studiebeurs meer geniet. Ook psychosociale diensten hebben vaak trouwe klanten aan bidders omdat academisch falen sterk aan het zelfvertrouwen knaagt (of soms zelfs aan een gebrek aan zelfvertrouwen te wijten is). Studentenvoorzieningen dienen dus gefinancierd te worden op inputbasis. Indien de overheid voor de instellingsfinanciering toch voor een outputfinanciering zou gaan, dan noodzaakt dit tot een eigen studentenregistratie en tellingswijze voor de sociale sector.

Flexibilisering: Sinds het academiejaar 2005-2006 wordt het hoger onderwijs niet meer ingericht volgens het strikte jaarsysteem maar is men overgestapt op een creditsysteem. De financiering van het hoger onderwijs zal zich daarom voortaan baseren op studiepuntenaantallen. Verder heb je nu drie types contracten: diplomacontracten, examencontracten en creditcontracten. Bovendien kan een student nog tijdens het semester het opgenomen aantal studiepunten veranderen. Ook veranderingen van type contract zijn mogelijk. Flexibilisering maakt het ook mogelijk om bijvoorbeeld enkel in te schrijven voor de tweede helft van het academiejaar.

Financieringsgrondstof: VVS pleit voor een financiering op basis van studentenaantallen voor wat de diplomacontracten betreft. Een financiering gebaseerd op opgenomen studiepunten gaat er immers andermaal van uit dat iemand die minder studiepunten opneemt omdat die bijvoorbeeld bist, minder behoefte zou hebben aan huisvesting, voeding of begeleiding. Zoals hoger al uiteengezet (input/output) is eerder het tegendeel waar. Studenten die een jaar overdoen, vallen zelfs vaker terug op de studentenvoorzieningen omdat ze meestal geen studietoelage meer genieten. En ze hebben niet minder maar net méér nood aan begeleiding. Hetzelfde geldt voor studenten met een flexibel traject die niet voltijds studeren. De praktijk wijst uit dat het hier vaak gaat om kansengroepen die in het kader van levenslang leren, toch nog hun kans wagen op een diploma. De ondersteuning, tijd en middelen die in deze sociaal erg kwetsbare groepen wordt gestoken, staat niet in verhouding tot het aantal studiepunten dat ze opnemen. Er wordt zelfs meer in geïnvesteerd dan in een modelstudent met voltijds traject! Een financiering per studiepunt zou om die redenen moeilijk te verzoeken met de democratiseringsdoelstellingen van de sector. Ook een correctie die het verschil in studiepunten van een gemiddeld traject t.o.v. een traject van 60 studiepunten compenseert, is geen goede optie omdat dit een gegeven is dat met het verder ingang vinden van een flexibele onderwijsorganisatie nog verder zal evolueren.

Bijkomend voordeel van deze financieringseenheid is dat deze administratief eenvoudig blijft. Elke kop telt voor één student. Tov een studiepunten gerelateerde financiering is dat een lichte maar verantwoorde overfinanciering voor studenten die geen 60 studiepunten opnemen, zeker aangezien studenten die meer dan 60 studiepunten opnemen evengoed slechts één maal tellen. Deze financieringswijze sluit het best aan bij de manier van werken en studentgecentreerde doelstelling van de sociale sector.

Voor studenten die enkel met een creditcontract inschrijven, en bijgevolg niet rechtstreeks mikken op een diploma, is een financiering op basis van opgenomen studiepunten, uitgedrukt in FTE wel een goeie optie. Zoals in het huidige systeem komen examencontracten niet in aanmerking voor financiering aangezien deze studenten niet het statuut van student genieten.

Beursstudenten: moeten extra worden gewogen. Beursgerechtigdheid is immers een belangrijke aanwijzing voor minvermogensheid. De taken van studentenvoorzieningen zijn twee ledig. Naast het voorzien van de randvoorwaarden voor het studeren, is hun eerste en belangrijkste taak immers een bijdrage te leveren tot de onderwijsdemocratisering. Studentenvoorzieningen moeten de financiële drempels verlagen en liefst wegwerken door bijkomende subsidies, studieleningen, huurtoelagen of verlaagde kamerprijzen.... Veel beursstudenten brengen dus ook meer kosten met zich mee in de meeste werkvelden. Om de kerntaken van de stuvos zo goed mogelijk te kunnen behartigen en wel degelijk bij te dragen tot de democratisering van het hoger onderwijs, zijn extra middelen voor beursstudenten aangewezen. De weging van dit studentenkenmerk sluit duidelijker aan bij de opdrachtsbepaling van studentenvoorzieningen en is daar duidelijk doelmatiger dan in de onderwijsfinanciering van een instelling. In de basisfinanciering heeft een extra weging voor beurs- en bijnabeursstudenten enkel nut voor zover ze een compensatie vormt voor de minderinkomsten uit de studiegelden. Als de overheid wil dat het beleid zich duidelijker richt op de groep minvermogensde studenten, dan moet een extra weging voor beurs- en bijnastudenten hiervoor de noodzakelijke financiële voorwaarden scheppen.

Financierbaarheid: Alle studenten die ingeschreven zijn aan een instelling hoger onderwijs, of het nu met een diploma of een creditcontract is, moeten financierbaar zijn voor de studentenvoorzieningen. Zoals hoger uiteengezet heeft een student die studiepunten bist of trist niet minder nood aan sociale steun, en kan de sociale sector niet verantwoordelijk worden gesteld voor een falende studievoortgang. Om die reden is het weinig zinvol en zelfs schadelijk om de financierbaarheid van studentenvoorzieningen te koppelen aan het studierantsoen.

Buitenlandse studenten: Alle studenten die uit een Bolognaland komen en ingeschreven zijn aan een Vlaamse hoger onderwijsinstelling, zijn financierbaar voor studentenvoorzieningen. De nagestreefde sociale dimensie van het Bolognaproces betekent immers dat internationale mobiliteit niet slechts mogelijk is voor de financieel sterkeren. Daarom promoot men ook de meeneembaarheid van studiebeurzen binnen de Europese Hoger Onderwijsruimte. In Vlaanderen is de meeneembaarheid al decretaal verankerd. Die moet worden geflankeerd door de toegankelijkheid van

studentenvoorzieningen. Immers, de beurzen zijn niet steeds aangepast aan de levenskost van het gastland. Het openstellen van de studentenvoorzieningen voor Bolognastudenten strookt overigens perfect met de complementariteit tussen studentenvoorzieningen en studiebeurzen die het uitgangspunt was van het decreet van 2004. Het openstellen van de voorzieningen voor Bolognastudenten brengt uiteraard ook de financierbaarheid mee van deze studenten.

Dat mag geenszins betekenen dat voor niet-financierbare studenten uit andere dan Bolognalanden, er niets meer mag worden ondernomen. De universele voorzieningen moeten sowieso openstaan voor alle studenten, financierbaar of niet. Wat de selectieve voorzieningen betreft, moeten studentenvoorzieningen de mogelijkheid krijgen om tussen te komen wanneer uit een sociaal onderzoek blijkt dat er reële noden bestaan en hiervoor ruimte is binnen het eigen budget. Het is de verantwoordelijkheid van de onderwijsinstellingen die deze studenten inschrijven, om ook voor hen een sociaal beleid mogelijk te maken. Dat kan door een deel van de hoge inschrijvingsgelden die deze groep betaalt, beschikbaar te stellen aan studentenvoorzieningen.

Aanvullende opleidingen: Als de overheid deze voor de instellingen financiert, dan dienen deze ook financierbaar te zijn voor studentenvoorzieningen. Dat wil andermaal niet zeggen dat voor studenten in niet-financierbare manama's en banaba's er geen sociaal beleid mag gevoerd worden. Sowieso moeten zij terecht kunnen bij de universele voorzieningen. Studentenvoorzieningen moeten ook selectief iets naar deze groep kunnen doen indien de noden duidelijk zijn en er ruimte voor bestaan in het budget. Deze moet worden gecreëerd door de instellingen een deel van het inschrijvingsgeld te laten doorstorten. De overheid moet hiervoor een decretaal kader voorzien.

Indexering: Het is aangewezen om het indexatiemechanisme van de universitaire studentenvoorzieningen te veralgemenen zodat ook voor de personeelskosten van de stuvo's aan de hogescholen de loonindex kan worden gehanteerd. De werkingskosten moeten uiteraard terug op basis van de consumptieindex worden geïndexeerd zoals oorspronkelijk de bedoeling.

- Eén **tellingsmoment** in februari is niet langer houdbaar in een doorgedreven flexibel systeem. Dat kan worden opgelost door naar meerdere telmomenten te gaan ofwel naar een continue registratie, ofwel de financiering te berekenen op basis van het jaarvolume aan ingeschreven studenten.

- De maandelijkse **uitbetaling** is hier het beste systeem om liquiditeitsproblemen te voorkomen. De vroegere universitaire gang van zaken dient hier de regel te worden.

3. HOGER BEROEPSONDERWIJS

De overheid wil volgend academiejaar een 'nieuw' onderwijsniveau invoeren, het hoger beroepsonderwijs (HBO). Dat wordt een nieuwe sport op de onderwijsladder die zich tussen het secundair en het hoger onderwijs situeert. Het nieuwe tertiaire onderwijsniveau heeft maar een meerwaarde als het ook daadwerkelijk laagdrempelig is en zo een belangrijke democratiserende tussensport op de kwalificatieladder kan zijn en een aanvulling op het huidige hoger onderwijsaanbod. Laagdrempelig wil zeggen dat elke opleiding 1) fysiek toegankelijk, 2) geografisch bereikbaar, 3) financieel haalbaar en 4) op sociaal economisch vlak maximaal combineerbaar met de verscheidenheid aan sociale statuten binnen de doelgroep moet zijn. Als het tertiaire onderwijsniveau daadwerkelijk een hefboom wil worden tot een grotere hoger onderwijsparticipatie en onderwijsdemocratisering is het onbegrijpelijk dat de nota geen aandacht besteedt aan de studentenvoorzieningen. Gezien de doelgroepen die het nieuwe onderwijsniveau wil aantrekken, is het absoluut noodzakelijk om deze studenten ook te laten genieten van studentenvoorzieningen.

VVS vraagt daarom dat de cursisten, leerlingen en studenten van het nieuwe opleidingsniveau tertiair onderwijs ook recht krijgen op studentenvoorzieningen. Hoger beroepsonderwijs zal in de toekomst door drie soorten onderwijsverstrekkers worden aangeboden: de secundaire scholen (7de jaren en 4de graad), de Centra voor Volwassenenonderwijs en de hogescholen. Bepaalde groepen cursisten en studenten zullen gemakkelijk doorstromen naar de professionele bachelors. Het spreekt voor zich dat de studenten die in de hogescholen een *short cycle* volgen gebruik moeten kunnen maken van de studentenvoorzieningen. Ze zullen immers net als hun collegae die rechtstreeks aan de professionele bachelor begonnen een studentenleven leiden, vergelijkbare studiekosten maken en dezelfde sociale noden hebben. HBO-opleidingen moeten financierbare opleidingen worden voor studentenvoorzieningen en de overheid moet een HBO-student financieel op dezelfde voet behandelen als zijn medestudenten uit de professionele en academische bachelors.

Ook HBO- studenten en cursisten uit de CVO's en secundaire scholen die het leven van een student leiden, zouden gebruik moeten kunnen maken van studentenvoorzieningen. Vanuit het perspectief van de optimale besteding van de overheidsmiddelen is het een slecht idee om naast de in de universiteiten geïntegreerde studentenvoorzieningen en de vzw's sociale voorzieningen aan de hogescholen nog nieuwe structuren in het leven te roepen. De organisatie van studentenvoorzieningen voor deze nieuwe groep cursisten en studenten moet daarom gebeuren vanuit het bestaande aanbod. Wel moeten de studenten, leerlingen en cursisten uit de nieuwe tertiaire opleidingen toegang krijgen tot het bestaande aanbod in hun regio.

4. INVESTERINGSKREDIETEN

Het gewone budget van de sociale toelagen voor studentenvoorzieningen is ontoereikend om investeringen te dekken. De universiteiten hebben in de jaren '60 en '70 goedkope investeringskredieten genoten om een patrimonium op te bouwen voor studentenhuysvesting. De hogeschoolsovo's die slechts vanaf begin jaren negentig de eerste voorzichtige overheidssteun genoten, hebben het systeem zelfs nooit gekend en kampen met een bijzondere investeringsachterstand. Bovendien is het zo dat de studentenparticipatie aan het hoger onderwijs sinds de jaren zeventig sterk is gestegen terwijl het kamerbestand van studentenvoorzieningen nauwelijks is gegroeid. Mede door een decreet van 1997 dat minimale kwaliteits- en comfortnormen oplegt aan studentenkamers, is de gemiddelde huurprijs voor studentenkamers op de privé markt daarenboven sterk gestegen.

Huisvesting is nochtans de grootste studiekost voor kotstudenten. De huidige hoogte van de studiebeurzen dekt voor een universitaire kotstudent slechts tachtig procent van de werkelijk studiekosten. De volledige beurs van een hogeschoolstudent slechts 76%. Goedkope huisvesting kan dus een bijzondere impact hebben op de democratisering van het hoger onderwijs. Studentenhuisvesting in het beheer van studentenvoorzieningen kan de financiële drempels tot en in het hoger onderwijs gevoelig verlagen. Een groter betoelaagd kamerbestand zorgt bovendien ook voor een prijsdaling op de private kamermarkt. Tenslotte draagt op kot gaan bij tot een hechter sociaal weefsel. Uit onderzoek blijkt dat een goede sociale integratie een heilzame invloed heeft op de slaagkansen en studieprestaties. Pendelstudenten lopen bijvoorbeeld meer risico op drop out. In tijden van de flexibilisering van de onderwijsorganisatie en van een groeiende individualisering van studietrajecten, zal een goed huisvestingsaanbod nog aan belang winnen. Alle redenen dus om bijkomende investeringen mogelijk te maken in studentenhuisvesting.

VVS pleit er daarom voor om het oude systeem van een fonds voor onroerende investeringen waarop de universiteiten vroeger een beroep konden doen terug in te voeren. Studentenvoorzieningen konden via dit fonds lange termijn leningen (van 41 jaar) aangaan bij de toenmalige ASLK. De universiteiten betaalden een zeer lage intrest en het verschil met de werkelijk intrestvoet werd bijgepast door het departement onderwijs. Het systeem van het voormalige waarborgfonds voor goedkope leningen, is destijds afgeschaft omwille van de stijgende rentelast die het systeem voor de overheid te duur maakte. Nu de rente opnieuw relatief laag staat, moet de overheid dit systeem van onder het stof halen en opnieuw goedkope leningen uitschrijven.

Het fonds moet bij de aanvragen voorrang geven aan de investeringsprojecten die regionaal en instellingsoverschrijdend samenwerken. Door op die manier rekening te houden met de effectiviteit en efficiëntie van de investeringen, kan dit fonds een belangrijke stimulans worden voor regionale samenwerking. Daarnaast moet het ook een inhaaloperatie voor de historisch gegroeide patrimoniumachterstand van de sovo's komen. Er zijn immers extra middelen nodig opdat er ook voor hogeschoolstudenten studentenhuisvesting kan komen. Een gewone budgettaire neutrale herverdeling is onbespreekbaar. Het bestaande (universitaire) kamerbestand is immers ook al zwaar ontoereikend.

5. STIMULI VOOR MEER SAMENWERKING BINNEN DE REGIO

Meer geld voor de sociale sector, in de vorm van een groeipad en bijkomende investeringskredieten is absoluut broodnodig. Daarnaast is het ook de legitieme opdracht van de overheid om toe te zien op een optimalisering in de besteding van de al bij al schaarse belastingsmiddelen. Omwille van de grotere efficiëntie en effectiviteit die dit oplevert, is VVS daarom al langer voorstander van verdere samenwerking tussen studentenvoorzieningen van hogescholen en universiteiten binnen een regio. Op een moment dat de overheid de vraag naar meer middelen voor het hoger onderwijs koppelt aan een rationalisering van het aanbod, zou het vreemd zijn om in de sociale sector deze kans op een optimalisatie van de aangeboden dienstverlening onbenut te laten. Meer middelen voor de sociale sector, moeten worden gekoppeld aan een beleid dat er ook voor zorgt dat er meer uit deze extra middelen wordt gehaald. Wanneer alle studentenvoorzieningen op eigen houtje binnen dezelfde werkvelden een eigen dienstverlening uitbouwen, dan leidt dat tot een parallel aanbod waarbij de verschillen in dienstverlening en prijs naar de studenten onbegrijpelijk en zelfs onrechtvaardig overkomen. Het dubbelaanbod, betekent ook dat overal het warm water opnieuw moet worden uitgevonden. Het niet benutten van schaalvoordelen, betekent niet alleen een verspilling van energie en middelen, het zorgt er bovendien voor dat men kansen tot verdere specialisatie onbenut moet laten. Dergelijke versnippering is inefficiënt voor de overheid en weinig effectief voor de student.

Om die reden is er op de meeste plaatsen op spontane wijze een samenwerking tot stand gekomen tussen de verschillende studentenvoorzieningen binnen de regio, vaak via een derde lokale speler zoals de stad, het gewest of het CAW... Voor studentenvoorzieningen wordt het beleid immers voornamelijk bepaald door regionale factoren omdat het vooral op het niveau van de regio is dat zich de noden aandienen (huisvestingsproblemen bijvoorbeeld worden meestal nogal bepaald door het karakter van de regio). Vandaag worden deze organisch gegroeide initiatieven vaak bedreigd door de grillig gevormde associaties die deze regionale samenwerking doorkruisen. Daarom is er nood aan een actiever beleid dat de optimale organisatie van de sociale sector ook naar de toekomst toe kan vrijwaren en verder stimuleren.

Meer regionale samenwerking zal ook nog uitdrukkelijker nodig worden wanneer de interne schaalcorrecties voor de studentenvoorzieningen wegvallen. Momenteel worden de schaalnadelen van kleinere universitaire voorzieningen immers via de hoogte van hun sociale toelagen gecompenseerd. Een financieringsmechanisme dat voor elke student éénzelfde basisbedrag voorziet, ongeacht de instelling waaraan hij studeert, moet gepaard gaan met een beleid dat op

een andere manier schaalvoordelen zoekt en aanmoedigt. Ook om die reden moet een nieuw financieringsmechanisme duidelijke stimuli bevatten voor meer regionale samenwerking.

Tenslotte zal er ook meer regionaal moeten worden samengewerkt om voor studenten en cursisten in het HBO ook een sociaal aanbod te voorzien. Studenten, leerlingen en cursisten uit de nieuwe tertiaire opleidingen moeten toegang krijgen tot het bestaande aanbod in hun regio. Voor dit nieuwe hoger onderwijsniveau speelt laagdrempeligheid en regionale inplanting nog meer een uitgesproken rol. Het is natuurlijk weinig rationeel om voor deze nieuwe groep studenten nog eens een volledig nieuwe structuur in het leven te roepen en het warm water opnieuw uit te vinden. Regionaal overleg is cruciaal om de behoeften van deze nieuwe groepen studenten in kaart te brengen, afspraken te maken over het aanbod en samen te werken voor het verbreden en openstellen van de sociale voorzieningen. Studentenvoorzieningen moeten hun kennis en ervaring bundelen om ook voor de cursisten uit bijvoorbeeld CVO's voorzieningen aan te bieden. De overheid moet dit natuurlijk ook financieel mogelijk maken..

VVS wil daarom graag ingaan op de ministeriële vraag uit de beleidsbrief onderwijs en vorming 2006-2007 naar concrete beleidsvoorstellen om de regionale samenwerking tussen studentenvoorzieningen te bevorderen. We stellen volgende maatregelen voor:

Regionale Overlegcomités

Om het bestaande – zeer vaak *ad hoc* – overleg te valoriseren en verder te stimuleren is het aangewezen dat de dialoog een meer structureel karakter krijgt. Dat wil zeggen dat alle studentenvoorzieningen uit de regio bij dit regelmatig overleg worden betrokken. Vanuit de bestuursorganen van alle studentenvoorzieningen uit de regio worden instellingsvertegenwoordigers en studentenvertegenwoordigers afgevaardigd. Er moet daarnaast ook plaats zijn voor deskundigen uit het personeel, of het maatschappelijke middenveld, of de regionale overheid die als katalysator, stimulator en waarom ook niet als sponsor kan optreden. Uiteraard moeten ook de HBO-aanbieders uit de brede regio of provincie, eventueel via de consortia, vertegenwoordigd worden in het regionaal overleg. Hun aanwezigheid mag echter niet ten koste gaan van de gegarandeerde minimumvertegenwoordiging van één derde studenten in deze regionale overlegstructuren.

Deze regionale comités moeten overleggen over universele voorzieningen die ze samen willen aanbieden en kunnen ook raamovereenkomsten sluiten of adviseren en een gezamenlijk beleidsplan opstellen. Deze regionale overlegcomités worden ook verantwoordelijk voor het uitstippelen en uitbouwen van een sociaal beleid voor de toekomstige HBO-studenten.

Volgens het *decreet betreffende de studiefinanciering en studentenvoorzieningen in het hoger onderwijs van de Vlaamse Gemeenschap* dat op 30 april 2004 werd goedgekeurd in het Vlaams Parlement, hadden deze regionale overlegcomités trouwens al lang moeten bestaan. VVS vraagt dat deze democratisch genomen beslissing eindelijk in uitvoering wordt gebracht. VVS kiest bij voorkeur voor een provinciale afbakening van de regio's.

De verplichte bespreking van raam- en beheersovereenkomsten binnen het regionaal overleg

Opdat de regionale samenwerking ook daadwerkelijk een samenwerking wordt tussen verschillende partners op voet van gelijkheid is het aangewezen dat de onderhandelingen over de raamovereenkomsten niet langer bilateraal worden gevoerd maar wel een multilateraal proces worden.

Dit is voordelig omwille van verschillende redenen: ten eerste verhoogt dit de kans dat er voor uitgewisselde diensten een eerlijke prijs betaald wordt; ten tweede verhogen de beheersovereenkomsten die de studentenvoorzieningen afsluiten met de overheid transparantie van beleid en bevorderen ze het wederzijds vertrouwen; ten derde brengt samenwerking efficiënter werken tot stand. Op termijn zal het nut van één beheersovereenkomst per regio ipv één per stuvo, op het gebied van administratieve lasten en expertise, zeker worden ingezien.

Regionale betoelaging

Wanneer de schaalcorrecties via de basisfinanciering van de universitaire instellingen wegvallen, dienen deze op het niveau van de regio te worden gecompenseerd. Er zijn echter regio's met meer en met minder studenten alsook regio's met een grote spreiding dan wel een grote concentratie van studenten, of sterk verstedelijkte regio's waar huisvesting bijvoorbeeld erg duur is. Deze regionale schaalnadelen moeten worden gecompenseerd. Het is maar evident dat dit financiële surplus ook wordt uitgekeerd worden aan het regionale niveau zelf.

Aangezien het regionale overleg ook een verantwoordelijkheid krijgt in het maken van afspraken voor het openstellen en inrichten van studentenvoorzieningen voor HBO-studenten is het niet meer dan logisch dat de nieuwe financiële middelen die de overheid hiervoor moet voorzien ook aan het regionale niveau worden toegekend.

Financiële verantwoordelijkheid regionaal overleg

Tegen de achtergrond van de associaties, is het aangewezen om de studentenvoorzieningen te beschermen tegen de afkalving van de bestaande regionale samenwerking. Een minimale vereiste is dan ook het behoud van die voorzieningen die tot nu toe al regionaal werden aangeboden. Om het voortbestaan van de huidige regionale werking naar de toekomst toe te verzekeren, is het aangewezen om aan het regionaal overleg ook de financiële verantwoordelijkheid te geven over die middelen die vandaag toch al regionaal worden aangewend. Opdat het regionale

overlegorgaan geen lege doos wordt, moet een substantieel deel van de sociale toelagen, bijvoorbeeld een procentueel minimum van 20 %, uitgekeerd en besteed worden aan het regionaal verband.

Decretaal noodzakelijke aanpassingen

Het nog steeds van kracht zijnde hogeschooldecreet bepaalt dat elke hogeschool een vzw studentenvoorzieningen moet oprichten (Art. 208). Momenteel is het hoger onderwijslandschap echter aan een grondige hertekening onderhevig. Er zijn hogescholen die in de toekomst zullen opgesplitst worden om vervolgens nieuwe fusies aan te gaan met andere hogescholen of vestigingsplaatsen. Er wordt openlijk gesproken over de overheveling na afloop van het academiseringsproces van de twee cycli-opleidingen van hogescholen naar universiteiten. Fusies, de fusies, kantelingen en integratieoperaties zijn bezig of staan op stapel. Wanneer de huidige regelgeving niet wordt aangepast, worden studentenvoorzieningen gedwongen om deze beweging te volgen. Dat kan soms gunstig zijn, maar kan in bepaalde gevallen evenzeer de bestaande regionale samenwerking doorkruisen. Daarom vraagt VVS dat de één op één relatie niet steeds verplicht blijft. In het geval een bepaalde vestiging of hogeschool een fusie aangaat met een andere vestiging of hogeschool, moet de studentenvoorziening ervoor kunnen kiezen om deze te volgen indien het gaat om een regionale fusieoperatie. In de andere gevallen moet ze de studentenvoorzieningen kunnen behouden of het sociale beleid en beheer overlaten aan het regionale overlegcomité dat de continuïteit in het sociale aanbod verder garandeert.

6. ANDERE PROBLEMEN

De decretale verankering van de autofinanciering (inschrijvingen en eigen inkomsten)

VVS eist dat als er dan toch inschrijvingsgelden worden geheven deze een duidelijke bestemming moeten krijgen. VVS eist dat de gekleurde bestemming – verplicht voor het flexibiliseringsdecreet - onmiddellijk terug wordt ingevoerd en dat het doorstorten van minstens de helft van de inschrijvingsgelden aan de studentenvoorzieningen aan de instelling, decretaal wordt verankerd. VVS benadrukt dat deze operatie moet worden doorgevoerd samen met de herziening van het financieringssysteem zodat de hogescholen zelf op een andere manier kunnen worden gecompenseerd voor de gedeelde inkomsten (dit dient te voorkomen dat inschrijvingsgelden zouden opgetrokken worden of dat ze aangewend worden als excuus tot uitstel van de optrekking van sociale toelagen voor de hogeschoolstuvó).

Uiteraard moet ook decretaal worden verzekerd dat de studentenvoorzieningen zelf kunnen beschikken over de inkomsten die ze zelf generen (bijvoorbeeld uit de verkoop van maaltijden, de kamerhuur, de honoraria voor psychosociale begeleiding...).

Studentenraad voor studentenvoorzieningen met sportief cultureel budget

VVS wil dat op termijn de volledige bevoegdheid van studentenvoorzieningen op sportief en cultureel gebied (dwz de organisatie, niet zozeer de infrastructuur) dient te worden overgeheveld naar de studentenvertegenwoordiging (voorzien van een bijhorend budget). Deze mogelijkheid staat al ten dele in het nieuwe decreet ingeschreven. VVS hoopt dat door een groter verplichtend karakter deze maatregel tot een meer substantieel budget voor studentenvertegenwoordiging kan leiden en uiteindelijk ook tot een grotere professionalisering van de regionale studentenwerking. Een overheveling van de bevoegdheden moet uiteraard stapsgewijs gebeuren en mits de nodige ondersteuning vanuit de stuvó.